Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Wonen en werken. In een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Ontwerpbegroting 2025

Vastgesteld door het DB op 11 april 2024

Inhoud

I Algemene doelstellingen en ontwikkelingen 2

1. Inleiding 2
2. Missie, visie en kernwaarden 2
3. Bestuur 3
4. Planvorming 4
5. Ontwikkelingen 5
6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2025 12

II Kritische prestatie-indicatoren 13

1. Algemene kentallen 13
2. Vergunningen en meldingen 14
3. Toezicht en handhaving 15
4. Beoordeling en beschikkingen bodem 15

III Financiën 16

1. Algemeen 16

IV Paragrafen 21

1. Inleiding 21
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 22
3. Onderhoud kapitaalgoederen 26
4. Financiering 29
5. Bedrijfsvoering 31

V BIJLAGEN 39

Bijlage 1 Omzet 2024 en 2025 39
Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen 41
Bijlage 3 Balans meerjarig 42
Bijlage 4 Begroting 2025 Structureel en incidenteel 44

I Algemene doelstellingen en ontwikkelingen

1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) bestaat sinds 2011. De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bundelen sindsdien hun krachten bij de uitvoering van omgevingstaken: vergunningen, toezicht en handhaving en de inhoudelijke expertise die nodig is om deze taken goed uit te kunnen voeren en gemeenten en provincie te kunnen adviseren bij hun ambities en plannen in de leefomgeving.

OZHZ werkt continu het verder verbeteren van de kwaliteit van zijn dienstverlening. Extra aandacht is er voor de relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en de professionaliteit van de bedrijfsvoering. Een landelijk en een provinciaal traject geven bovendien impulsen voor verdere verbetering en optimalisering.

2. Missie, visie en kernwaarden

"De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving."

"OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving."

"OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen."

<u>Ontwikkelingen en ambities</u>
Mede naar aanleiding van de landelijke (IBP; Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel) en overige (resultaten van de externe visitatie in 2023) ontwikkelingen (zie hoofdstuk 5) is de vraag gesteld naar de toekomst van de dienst. Waar zit OZHZ zichzelf over 5 jaar staan en hoe ziet de dienstverlening er dan uit.

In het plan van aanpak naar aanleiding van de toetsing aan de robuustheidscriteria (AB van 28 maart 2024) zijn de ambities van OZHZ voor de toekomst verwoord. Samengevat luiden deze als volgt:

- **Uitvoering van brede omgevingstaken voor zoveel mogelijk gemeenten in Zuid-Holland Zuid.**

  OZHZ voert voor zijn opdrachtgevers al een breed pakket aan omgevingstaken uit. Niet alleen op het gebied van milieu, maar voor enkele opdrachtgevers ook op het gebied van bouwen, brandveiligheid, APV en enkele bijzondere wetten. Dat maakt het mogelijk om vraagstukken integraal te benaderen en de opdrachtgevers goed te adviseren. Ambitie is om deze brede taakuitvoering uit te voeren voor zoveel mogelijk gemeenten in Zuid-Holland Zuid. Zowel voor de kwaliteit van de leefomgeving als

kostentechnisch geeft dit de gemeenten belangrijke schaalvoordelen. Zeker met het oog op de financiële ombuigingen vanaf 2026 lijkt een verkenning in deze meer dan de moeite waard.

- **Intensivering van de samenwerking van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.**

  In Zuid-Holland gaan de vijf omgevingsdiensten verder met intensivering van de samenwerking. Dit met als doel dat zij ook in de toekomst voldoende robuust zijn voor de uitdagingen en opgaven die dan spelen. Dit heeft de afgelopen jaren al geleid tot goede resultaten, bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsmarkt ('De Betere Wereldbaan') en kennisdeling. Samenwerking vanuit de inhoud zal leiden tot verbetering van de uitvoering en tot mogelijk andere schaalgrootte op taakniveau. Naar de toekomst toe zou dat organisatorische veranderingen kunnen opleveren, maar die vraag is nu nog niet aan de orde. Onder andere gaan de vijf omgevingsdiensten de samenwerking op schaarse expertises en bij de aanpak van innovatie (zoals de maatschappelijke transitieopgaven) verder versterken, in navolging van de acties die zij al hebben ingezet bij de strafrechtelijke handhaving en bij het datagestuurd werken ten behoeve van prioriteitstelling, programmering en uitvoering van de VTH-taken. De gezamenlijke besturen van de omgevingsdiensten hebben de omgevingsdiensten hiertoe een bestuurlijke vervolgopdracht gegeven.

Voor de organisatie van OZHZ betekenen deze ontwikkelingen dat verder geïnvesteerd moet worden in:

- Het optimaliseren van de datahuishouding en het inzicht waar data het verschil kan maken.
- Het op orde brengen en houden van noodzakelijke expertises en competenties overeenkomstig de strategische personeelsplanning.
- Het implementeren van nieuwe sturingsafspraken binnen de dienst, waarbij zelforganisatie van de teams in de plaats komt van de zelfsturing van de medewerkers en met oog voor de genoemde kernwaarden van de organisatie.

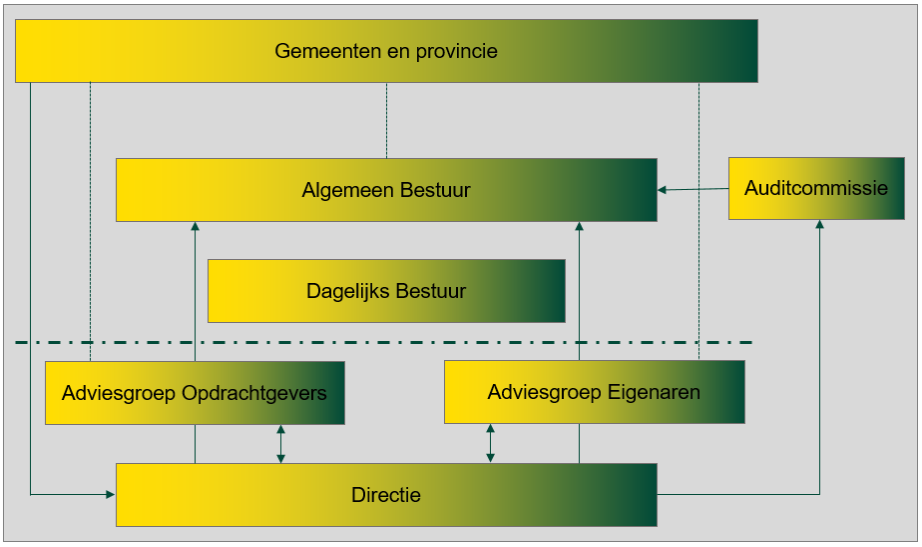
3. Bestuur

OZHZ is een gemeenschappelijke regeling. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het dagelijks bestuur (DB). De gemeenten en de provincie zijn individueel opdrachtgever van OZHZ en zijn ook elk voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid van de taken die OZHZ voor hen uitvoert. Het opdrachtgeverschap voor regionale taken en programma's en de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid ligt bij het algemeen bestuur (AB).

Naast het DB en AB heeft OZHZ een auditcommissie. Deze bestaat uit 3 leden van het AB, die geen DB-leden zijn. Deze commissie adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en controlcyclus). De auditcommissie richt zich op alle activiteiten die van belang zijn voor een adequate beheersing van OZHZ op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB.

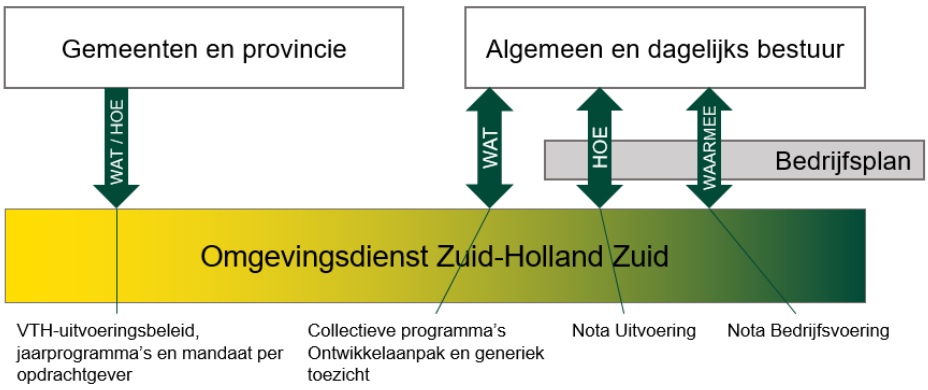
De directeur van OZHZ legt over het functioneren van de dienst verantwoording af aan het DB. Bij de voorbereiding van de vergaderingen van DB en AB adviseren twee adviesgroepen de directie:

- Vanuit de collectieve opdrachtgeversrol: de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO).
- Vanuit de eigenaarsrol: de Adviesgroep Eigenaren (AGE).

4. Planvorming

Het AB is zowel collectief eigenaar als collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

1. Individuele jaarprogramma's gemeenten en provincie

De opdrachten voor OZHZ (wat) staan in de individuele jaarprogramma's per gemeente en provincie.

2. Ontwikkelaanpak 2022 - 2025

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien daarnaast in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn van dermate omvang en belang dat gekozen is voor een programmatische, doelgerichte aanpak. Voor 2022 tot en met 2025 heeft OZHZ meerdere programmalijnen, die aansluiten op wat de regio het hardst nodig heeft, wat op rijksniveau speelt en die passen in de huidige collegeprogramma's. Deze aanpak (de 'innovatieagenda' van OZHZ) bestaat 4 programma's:

- Werken met de Omgevingswet.
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling.
- Samen meer grip op milieuschade.
- Beter benutten van data.

De ontwikkelaanpak werkt met jaarschijven. Dit maakt een meerjarige aanpak mogelijk. We behouden daarmee ook flexibiliteit (en dus ook budgetruimte) om in te spelen op actuele opgaven.

3. Nota Uitvoering

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (hoe) is primair vastgelegd in het uitvoeringsbeleid van de gemeenten en provincie. In 2024 wordt aan elke gemeente gevraagd de herziene 'Nota Vergunningen, Toezicht & Handhaving (VTH) voor de gemeentelijke taken door OZHZ 2025 – 2028' vast te stellen. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van het provinciale uitvoeringsbeleid. Alle gemeenten en de provincie passen bovendien de *Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht* toe voor de taken die OZHZ voor hen uitvoert.

Genoemde beleidsdocumenten zijn in 2023 geactualiseerd met het oog op inwerkingtreding van de Omgevingswet. Vanwege de overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten is ook een regionaal uitvoeringsniveau voor deze taken opgesteld (het RUN Bodem).

Het bestuur van OZHZ is zelf niet bevoegd om uitvoeringsbeleid vast te stellen voor de uitvoering van de VTH-taken. De Nota Uitvoering vat alleen samen met welke beleidskaders van gemeenten en provincie OZHZ de opgedragen VTH-taken uitvoert en welke ontwikkelingen te verwachten zijn de komende jaren. OZHZ actualiseert de Nota Uitvoering in 2024.

4. Nota Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering geeft de meerjarige kaders voor de bedrijfsvoering. Op grond van deze kaders kan OZHZ de organisatie verder inrichten. Daarmee wordt een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken structureel geborgd. Anderzijds maken de kaders het mogelijk om adequaat in te spelen op de uitdagingen van de toekomst. Tot slot biedt de nota duidelijkheid over de afspraken die OZHZ individueel kan maken met de opdrachtgevers.

De nota is in 2021 geactualiseerd en bestuurlijk vastgesteld voor de periode 2022-2026. Landelijke ontwikkelingen in het kader van het Interbestuurlijk Programma ter versterking van het VTH-stelsel en ontwikkelingen in de interne bedrijfsvoering maken dat het financieringsmodel van OZHZ, en daarmee ook de Nota Bedrijfsvoering, dient te worden geactualiseerd. Dit wordt naar verwachting in 2025 gedaan.

5. Ontwikkelingen

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben een groot effect op de fysieke leefomgeving. Zij zijn een belangrijk ingrediënt voor de keuzes en afwegingen bij gemeenten en provincie. Denk aan opgaven en ambities over woningbouw, klimaat, stikstof, energie en veiligheid. Deze zorgen voor een grote druk op de fysieke leefomgeving.

OZHZ faciliteert bij uw afwegingen in de fysieke leefomgeving

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben een groot effect op de fysieke leefomgeving. Met expertise op het gebied van lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid is OZHZ de aangewezen partij om uw afwegingen te faciliteren. Actuele vraagstukken over woningbouw, klimaat, energie en veiligheid benadrukken het belang van een robuuste en bestuurlijk goed verankerde omgevingsdienst.

Nieuwe rolverdeling tussen overheid, inwoners en ondernemers

Nieuwe wet- en regelgeving leidt tot een andere rolverdeling tussen overheid, inwoners en ondernemers. Belangrijk voorbeeld is de Omgevingswet. OZHZ bereidde zich samen met zijn deelnemers voor op de

inwerkingtreding per 2024. Tegelijkertijd verschoof het bevoegd gezag voor een groot deel van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. Met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ging de markt een deel van het bouwtoezicht uitvoeren maar blijft de overheid verantwoordelijk voor het totale systeem van toezicht. Het toezicht op de energiebesparing kreeg een belangrijke impuls door een sterkere wettelijke verankering. Tot slot regelt de Wet open overheid, op termijn, het actief openbaar maken van onder meer vergunningen en handhavingsbeschikkingen.

Veilig, gezond en duurzaam wonen, werken en recreëren

Onze inwoners willen veilig, gezond én duurzaam wonen, werken en recreëren. OZHZ voert, in opdracht, de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) uit voor uw bestuur. Ook ondersteunen wij uw bestuur met expertise op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu.
Hierna beschrijven we de belangrijkste opgaven waar wij als omgevingsdienst, samen met de deelnemers, voor staan. Soms is dit vanuit hun rol als eigenaar, dan weer vanuit de rol als opdrachtgever of bevoegd gezag. De opgaven voorzien we zoveel mogelijk van een financiële vertaling. OZHZ gaat over de specifieke invulling daarvan met de deelnemers in gesprek in aanloop naar hun eigen begroting 2025. Het gaat om de volgende onderwerpen:

1. Algemene financiële context.
2. Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving.
3. Inwerkingtreding van de Omgevingswet.
4. Overdracht van bodemtaken.
5. Zeer Zorgwekkende Stoffen.
6. Stikstof en soortenbescherming.
7. Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit.
8. De bouwopgave.
9. Circulaire economie
10. Uitdagingen in de bedrijfsvoering.

De onderstaande tekst bevat een samenvatting van de belangrijkste onderwerpen zoals benoemd in onze begrotingsrichtlijnen 2025 (AB 30 november 2023). In de bestuursrapportages doet OZHZ verslag over de voortgang en overige ontwikkelingen op deze onderwerpen.

Ad 1) Algemene financiële context

De inflatie, toekomstige begrotingsruimte en krappe arbeidsmarkt leiden al enige tijd tot grote (financiële) onzekerheid bij gemeenten, provincie en OZHZ. OZHZ dekte het effect van de inflatie in 2023 incidenteel uit de eigen begroting. Dit leidde tot een afname van het weerstandsvermogen. Er zijn afspraken gemaakt om het weerstandsvermogen weer op niveau te brengen.

Constatering eind 2023 was ook dat het noodzakelijk was de begroting 2024 aan te passen door een extra verhoging van de tarieven met 2% toe te passen. OZHZ had in de tarieven van 2024 namelijk rekening gehouden met een fors lagere loonontwikkeling ten opzichte van de loonontwikkeling uit de Septembercirculaire 2023. Ook de inflatie voor de prijsontwikkeling was hoger dan gemiddeld. De inwonerbijdrage diende te worden verhoogd met de genoemde 2%. Het AB stelde op 28 maart 2024 daarom de eerste wijziging van de begroting 2024 vast.

Vanaf 2026 dalen de inkomsten uit het Gemeentefonds (ravijnjaar). Op 28 maart 2024 stelde het AB daarom de volgende bestuursopdracht vast:

> "Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:
> - Externe budgetten OZHZ.
> - Efficiëntie in processen.
> - Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).
> - Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026".

Ad 2) Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving

OZHZ is nauw betrokken bij het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (het IBP), een rijksbreed traject ter versterking van de VTH-taken van omgevingsdiensten. Landelijk lopen initiatieven om te zorgen voor een duurzaam vervolg na afloop van dit programma (halverwege 2024).

Het IBP leidt tot eisen waaraan alle omgevingsdiensten voor 1 april 2026 duurzaam moeten voldoen. De robuustheidscriteria stellen onder andere eisen aan de financiering van de VTH-taken en de mogelijkheden tot innovatie en opleidingen. Ook de kwaliteit, het gebruik en het uitwisselen van data is een eis die vanuit robuustheid wordt gesteld. OZHZ berichtte het ministerie van IenW eind 2023 aan welke eisen nog niet helemaal wordt voldaan, i.c. de hoogte van het opleidingenbudget en business-intelligence.

OZHZ richt de versterking vooral op de informatiepositie, samenwerking in de keten en het opbouwen en behouden van expertise in de krappe arbeidsmarkt. Een en ander staat in de plannen van aanpak die het AB op 28 maart 2024 vaststelde naar aanleiding van de zelftoetsing aan de landelijke robuustheidscriteria en van de externe visitatie van OZHZ. OZHZ werkt hierin samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland op basis van een bestuursopdracht van de gezamenlijke DB's. Dekking is voorzien in de begroting 2025 en verder. OZHZ rapporteert vanaf 2024 via de reguliere BURAPs over de stand van zaken.

Bij het aanbieden van hun plannen van aanpak over de robuustheidscriteria (voor 1 april 2024) wijzen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten de staatssecretaris van IenW bovendien op zijn stelselverantwoordelijkheid zoals ook al eerder door IPO en VNG geformuleerd. Over de reikwijdte hiervan is namelijk regelmatig discussie. OZHZ sluit zich aan bij de definitie dat stelselverantwoordelijkheid inhoudt het “scheppen van de juiste randvoorwaarden om het VTH-stelsel goed te kunnen laten functioneren”, ook na afloop van het IBP VTH en binnen de verantwoordelijkheidsverdeling van het stelsel. Dit betekent het structureel organiseren van:

- Het schrijven van goede, heldere en actuele regelgeving, op basis van ervaringen in de uitvoeringspraktijk, zodat uitvoerders tijdig de instrumenten hebben om in de praktijk adequaat te handelen.
- Het borgen van een goed functionerende landelijke kennisinfrastructuur met landelijke regie en betrokkenheid van alle partijen die bijdragen aan een goede uitvoering van VTH-taken.
- Het organiseren en borgen van een landelijke uniforme informatie-uitwisseling en informatievoorziening.

- Het beschikbaar stellen van structurele passende financiering voor het doorvoeren van de door het IBP voorgestelde verbeteringen in de VTH-taken in de praktijk en het bestendigen van deze verbeterslag in de toekomst.
- Het maken van afspraken over ieders rol binnen een goed functionerend VTH-stelsel, en elkaar daar ook op durven aan te spreken.

In 2024 werkt OZHZ verder uit wat nodig is om te voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria en andere bedrijfsmatige componenten vanuit het IBP. Een en ander wordt dan opgenomen in de geactualiseerde Nota Bedrijfsvoering.

Ad 3) Inwerkingtreding van de Omgevingswet

OZHZ heeft inhoudelijke en financiële basisafspraken gemaakt met gemeenten over de consequenties van de Omgevingswet. Deze gelden met ingang van 1 januari 2024. OZHZ neemt het initiatief om met de opdrachtgevers in gesprek te blijven over de goede werking van deze afspraken.

OZHZ monitort actief de uitvoering van de Omgevingswet. Belangrijke signalering nu al is dat gemeenten geen uniforme definities opnemen in hun omgevingsplannen. Dat komt de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid niet ten goede en in de uitvoering kan het ook kostenverhogend werken. Daarnaast zijn goede afspraken nodig met de bevoegde gezagen over het integraal beoordelen van ingekomen vergunningaanvragen. Door het vervallen van het onlosmakelijkheidscriterium (de situatie waarin bijvoorbeeld alleen een vergunning voor het bouwen wordt aangevraagd terwijl ook een (aparte) vergunning voor milieu of natuur nodig is) bestaat het risico op klachten en handhaving achteraf en op vertraging bij de initiatiefnemer.

2024 staat in het teken van het opdoen van ervaringen en het maken van aanvullende specifieke afspraken over een aantal taken (bodemsanering, natuurwetgeving, lucht en geluid). Uitgebreidere uitwerking vindt plaats in de individuele jaarprogramma's 2025. Inbedding van deze afspraken kan vragen om maatwerk per opdrachtgever. Indien het niet in de jaarprogramma’s past dan worden extra financiële afspraken gemaakt.

Ad 4) Overgang van bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ging het bevoegd gezag over de bodemtaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. De omvang van de rijksmiddelen blijft echter nog onzeker. Er komen geen specifieke extra middelen in het gemeentefonds voor de apparaatskosten. Het nieuwe Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN) bodem biedt een basis voor de begroting van de VTH-taken voor bodem. 2024 is het eerste jaar waarin risicogericht bodemtoezicht plaatsvindt op basis van het RUN-bodem. Daarbij brengt OZHZ de financiële consequenties in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. OZHZ adviseerde de gemeenten in de voorjaarsbrief om, naast het structurele budget, ook het incidentele budget opnieuw te reserveren.

Ad 5) Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ZZS zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Negatieve effecten kunnen zich zowel op korte als op lange termijn voordoen. De actuele ontwikkelingen rondom de PFOA-emissies van Chemours krijgen inmiddels op regionaal, provinciaal en landelijk niveau veel bestuurlijke en maatschappelijke aandacht. Vanuit het budget 2025 voor de Ontwikkelaanpak (innovatieagenda) vindt verder onderzoek plaats naar de organisatie van taken op het gebied van ZZS. Het is nog veel pionieren, onderzoeken en daarna organiseren. Continue aandacht voor dit thema blijft nodig, onder andere voor het ontwikkelen van een data- en risicogerichte werkwijze voor (nieuwe) ZZS-en en het ontwikkelen van VTH-werkwijzen voor meldingsplichtige MBA's onder de Omgevingswet.

De provincie Zuid-Holland vraagt om het onderwerp ZZS vanaf 2026 goed te integreren in de vaste afspraken in de jaarprogramma's van de Omgevingsdiensten. OZHZ werkt uit of en hoe dit voor gemeenten kan worden opgepakt.

Ad 6) Stikstof en soortenbescherming

De stikstofproblematiek en de uitspraak van de Raad van State leiden tot uitdagingen op het gebied van vergunningverlening. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is opgenomen dat in 2035 tenminste 74% van de ‘kritische depositiewaarden’ (KDW) niet meer wordt overschreden. Het thema stikstof raakt de grotere opgaven van gemeenten, zoals woningbouw en economische ontwikkelingen. OZHZ adviseert de gemeenten bij vragen en door middel van nieuwsberichten over de actualiteiten op het gebied van stikstof en bij vragen.

Op het gebied van soortenbescherming is belangrijk dat de woningeigenaar bij isolatiewerkzaamheden rekening moet houden met de eventuele aanwezigheid van vleermuizen in spouwmuren. Dit is een extra stimulans voor gemeenten om soortenmanagement-plannen (SMP's en pre-SMP's) op te stellen. OZHZ kan de gemeente adviseren ten aanzien van SMP's.

OZHZ controleert namens de provincie Zuid-Holland op de voorschriften die in deze SMP's zijn opgenomen en natuurlijk op andere ontheffingen en vergunningen die door de Omgevingsdienst Haaglanden worden afgegeven ten aanzien van beschermde soorten.

Ad 7) Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit

Energieagenda
De E-agenda is een programma van OZHZ om de energietransitie in de regio te versnellen. Het programma draagt bij aan de besparingsdoelen van de Regionale Energiestrategieën (RES). De toezichttaken binnen de E-agenda behoren tot de basistaak van OZHZ. Het stimulerend spoor (de inzet van preventieve instrumenten om bovenwettelijke duurzame maatregelen te stimuleren) is noodzakelijk, omdat met alleen wettelijk verplichte maatregelen de RES-doelstellingen niet worden gerealiseerd.

Doorzetten van de E-agenda is noodzakelijk. Energietoezicht is een basistaak en het stimulerend spoor draagt verder bij aan het realiseren van de RES-doelstellingen. De invulling is afhankelijk van de behoeften van onze opdrachtgevers en van landelijke en lokale ontwikkelingen. Om de energiebesparingsdoelstelling kracht bij te zetten stelt het rijk extra middelen in een SPUK-subsidie beschikbaar voor additioneel toezicht op energiebesparing. Voor OZHZ gaat het om circa € 250.000 per jaar tot en met 2026.

Energielabel C
Sinds 1 januari 2023 moeten alle kantoren groter dan 100 m2 voorzien zijn van energielabel C of hoger. OZHZ voert het toezicht uit indien de gemeenten dat verzoeken en structureel financieren omdat het een doorlopende taak is en het de verwachting is dat de verplichting periodiek wordt aangescherpt.

Personenmobiliteit
Vanaf maart 2025 controleren de omgevingsdiensten de rapportageplicht personenmobiliteit. Bedrijven met meer dan 100 fte moeten vanaf 1 juni 2024 de personenmobiliteit registreren. OZHZ brengt de financiële consequenties van deze nieuwe taak in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. Gemeenten ontvangen hiervoor middelen via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als onderdeel van de bredere regeling voor uitvoeringslasten klimaatbeleid.

Ad 8) Bouwopgave

Onderzoekers verwachten een dip in de woningbouwproductie de komende twee jaar vanwege de prijsstijgingen en stikstofproblematiek. Tegelijkertijd is er sprake van een forse bouwopgave. Verwachting is dat de dip meer dan gecompenseerd wordt in de jaren daarna. De uitdaging is daarom om de capaciteit bij gemeenten en OZHZ beschikbaar te houden. OZHZ en gemeenten maken hierover waar mogelijk en gewenst nadere afspraken. OZHZ voert op dit moment de bouwtaken uit voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Ambitie is om dit voor meer gemeenten te gaan doen. Deze ambitie is ook onderdeel van de uitwerkingsopgave van de bestuursopdracht als bedoeld in ad 1).

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) heeft gevolgen voor alle gemeenten. Per saldo leidt het nieuwe stelsel tot meerwerk voor de gemeenten. Daarnaast heeft de Wkb effect op de legesinkomsten. Na de start van de Wkb is toezicht nodig op de lopende trajecten (oude regime), terwijl de leges al in het jaar of de jaren voorafgaand aan de Wkb ontvangen zijn. OZHZ monitort de gevolgen van de Wkb en adviseert de gemeenten een deel van de legesinkomsten te reserveren voor 2025, als ook verbouw onder de Wkb valt.

Ad 9) Circulaire economie

Het Rijksbrede programma 'Nederland circulair in 2050' streeft naar een afvalvrije economie met als doel in 2030 50% minder primaire grondstoffen in Nederland te gebruiken. Wetgeving wordt aangepast om een circulaire economie te stimuleren, maar ook omdat de huidige wetgeving soms een belemmering is bij het streven naar een circulaire economie. OZHZ bereid zich voor op deze veranderingen omdat deze directe gevolgen heeft voor de VTH-taken. Waar het Landelijke Afvalbeheerplan het toetsingskader bij vergunningverlening was wordt dit het Circulair Materialenplan. Deze voorbereidingen financiert OZHZ uit de Ontwikkelaanpak en uit provinciaal budget.

Gezien de kennis die OZHZ opdeed vanuit de primaire taakuitvoering is met gemeenten het gesprek gevoerd over wat OZHZ kan betekenen. Hier is onder meer uit voortgekomen dat OZHZ een voorzitter levert voor het overleg van de circulaire regio waar alle gemeenten uit de regio Zuid-Holland Zuid aan deelnemen. Doel van het overleg is het delen en ontwikkelen van kennis. Gezien de kennis die OZHZ heeft over de bedrijven in de regio kunnen bijvoorbeeld ook analyses gemaakt worden van het regionale circulariteitspotentieel van bedrijventerreinen. Ook kan OZHZ inzicht geven in regionale en/of provinciale grondstofstromen.

OZHZ heeft de gemeenten in de voorjaarsbrief al voorgesteld om vanaf 2025 budget te reserveren voor de uitvoering van collectieve taken. In het AB van 11 juli 2024 komt OZHZ met een concreet voorstel. De financiële vertaling volgt daarna in de jaarprogrammering 2025.

Ad 10) Uitdagingen in de bedrijfsvoering

Bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen vragen verandering van taakinvulling, rol, cultuur en processen binnen de organisatie. De Omgevingswet gaat bijvoorbeeld uit van een meer integrale benadering van vraagstukken en van meer maatwerkoplossingen. De energiebesparingsplicht vraagt om een goed evenwicht tussen het adviseren en het uitoefenen van toezicht. Ook bij de woonopgave in de regio komen vergunningverlening, ruimtelijke ordening, natuurwetgeving en stikstof steeds nadrukkelijker samen. Het rijksbrede traject ter verbetering van het VTH-stelsel vraagt om een intensivering op het gebied van expertiseopbouw en informatiehuishouding.

Krappe arbeidsmarkt

De maatschappelijke opgaven gaan gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. We zien landelijk een tekort aan ervaren personeel. Dit speelt inmiddels op alle fronten; van bouwkundig personeel (vergunningverleners, constructeurs, toezichthouders), milieuspecialisten (bijvoorbeeld voor externe veiligheid, lucht en geluid) tot ICT-adviseurs. De huidige arbeidsmarkt leidt direct tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale 'inhuurbuffer' bij vacatures komt daarbij onder druk te staan. OZHZ is zeer actief in het werven van nieuwe medewerkers en werkt daarbij samen met de andere omgevingsdiensten in het land. In maart 2024 is een landelijke campagne van start gegaan om het werken bij omgevingsdiensten te promoten en de naamsbekendheid te vergroten: www.werkenbijdeomgevingsdiensten.nl. Met actieve werving en opleidingen doet OZHZ er alles aan om al het werk op het afgesproken kwaliteitsniveau uit te voeren, binnen de wettelijke termijnen. Ondanks dat zijn sommige functies kwetsbaar bij uitval of vertrek van medewerkers of bij pieken in het werkaanbod. Meer fundamentele oplossingen zijn nodig om medewerkers verder te boeien en binden aan de organisatie; bijvoorbeeld verruiming van de mogelijkheden tot ontplooiing en groei.

Data en informatie

Maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving zoals de Wet open overheid vragen om steeds meer publieke informatie en inzicht in de besluitvorming van de overheid. Ook de Omgevingswet vereist dat applicaties, processen en documenten duurzaam toegankelijk zijn. OZHZ schoont momenteel de archieven op. In het verlengde werken we uit hoe we willen omgaan met de informatie uit de archieven (geheel of gedeeltelijk digitaliseren), maar ook hoe we de data in de toekomst het beste kunnen gaan opslaan. Belangrijk is dat we de data-toegankelijkheid en de kwaliteit van de data optimaliseren. Het is zoals gezegd een van de eisen uit de landelijke robuustheidscriteria (business intelligence).

Door de vorming van de unit Data en ICT verankeren we de strategische en tactische sturing op data en ICT. En gaat data concreet waarde toevoegen aan de producten van OZHZ. Uitgangspunten van de werkwijze zijn: risicogericht, datagestuurd en een ketenaanpak. Ook bij de Omgevingswet en de wettelijke energiebesparingsplicht neemt het belang van data toe.

Aanpassingen in de bedrijfsvoering

OZHZ blijft de bedrijfsvoering herzien om effectief in te spelen op al deze ontwikkelingen. Naast de vorming van de unit Data en ICT kijkt OZHZ kritisch naar de mogelijkheden in het financieringsmodel om innovatie, de noodzakelijke opbouw en het behoud van expertise, het inwerken van nieuwe medewerkers en het inregelen van nieuwe taken te faciliteren. Ook het verminderen van de administratieve lastendruk heeft hoge prioriteit. Dit heeft effect op de indicatoren van de Nota Bedrijfsvoering. Voorbeelden zijn de productiviteit, overhead, flexibele capaciteit en de tariefstructuur.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2025

De gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuid-Holland Zuid werken met eenduidige kaders voor de begroting. Daarnaast stelt de provincie Zuid-Holland (PZH) jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten op en aandachtspunten voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het AB elk jaar in november over de kaders of richtlijnen voor de begroting van het jaar t+2 van OZHZ.

Het AB stelde op 30 november 2023 de kaders (richtlijnen) voor de begroting 2025 vast. Deze zijn de basis voor de voorliggende begroting. Het besluit van het AB was als volgt.

1. Het AB stelde de inhoudelijke onderwerpen voor de begrotingsrichtlijnen 2025 vast. Deze zijn verwerkt in de voorjaarsbrief die OZHZ in maart 2024 stuurde naar de gemeenten en provincie. De daarin opgenomen onderwerpen zijn hiervoor al samengevat.

2. Inzake de indexering besloot het AB als volgt:

    a) Het uurtarief 2024 aanvullend te indexeren met 2%. Het uurtarief 2024 komt daarmee uit op € 107,87.
    b) De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en inwoner-bijdrage 2024 aanvullend te indexeren met 2%.
    c) De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwoner-bijdrage en tarieven 2025 te indexeren met 4,3%.
    d) Het uurtarief 2025 vast te stellen op € 112,46.
    e) Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, dit te beschouwen als een volumetaak-stelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is.

Daarbij besloot het AB tevens om:

- De voorgenomen wijziging van de begroting 2024 vanwege de aanvullende indexering 2024 snel na de besluitvorming op 30 november 2023 voor zienswijze voor te leggen aan de raden en Provinciale Staten. De ingekomen zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het voorgenomen besluit. Het AB stelde daarom op 28 maart 2024 de begrotingswijziging 2024 ongewijzigd vast. Met gemeenten die hun volume willen aanpassen worden maatwerkafspraken gemaakt. Voor zover tijdig beschikbaar zijn die afspraken in de voorliggende begroting verwerkt.

- Aan onderdeel e van besluit 2 een pragmatische uitwerking te geven, waarbij ruimte is voor maatwerk in de volumes. OZHZ is hierover in gesprek gegaan met de deelnemers die in hun zienswijzen aangaven behoefte te hebben aan genoemd maatwerk in de volumes. Het maatwerk is in de voorliggende begroting verwerkt.

- Samen met de andere gemeenschappelijke regelingen en omgevingsdiensten de verdere efficiency- en samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken. Het AB stelde hiertoe op 28 maart 2024 de eerdergenoemde bestuursopdracht vast.

II Kritische prestatie-indicatoren

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator.

Met de deelnemers zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1.388 uur per FTE productief zijn. De gemiddelde productiviteit is gedaald van 1.410 naar 1.388 uur per FTE. Oorzaak hiervan is de harmonisatie van het bovenwettelijk verlof per 1 januari 2023 (1 extra vrije dag vanaf 2023) en het Principeakkoord cao's voor de gemeentelijke sector (1 extra vrije dag in 2023 en 1 extra vrije dag vanaf 2024).

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke (VTH) taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 10%. Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil met overheadtaken. Zie hierover de Nota Bedrijfsvoering van OZHZ.

In de begrotingsrichtlijnen 2025 is opgemerkt dat OZHZ een fundamentele herziening start op de bedrijfsvoering. Landelijk zullen in 2024 vanuit het IBP voorstellen aan alle omgevingsdiensten worden gedaan voor herziening van het financieringsmodel. Dit heeft mogelijk effect op de belangrijkste uitgangspunten van de Nota Bedrijfsvoering en de hieruit volgende indicatoren. Voorbeelden zijn de productiviteit, overhead, flexibele capaciteit en de tariefstructuur. OZHZ legt zo mogelijk in de loop van 2024 voorstellen tot bijstelling aan het bestuur voor. Dat kan ertoe leiden dat onderstaande kpi's nog wijzigen.

Vanuit het Interbestuurlijk Programma voor de versterking van het VTH-stelsel wordt sinds 2024 gerapporteerd over een tweetal aanvullende prestatie-indicatoren:

- De landelijke robuustheidscriteria, waartoe onder andere ook behoren de VTH-kwaliteitseisen waarover OZHZ al enkele jaren rapporteert.
- De uitvoering van het plan van aanpak vanwege de externe visitatie.

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening), de landelijke robuustheidscriteria en het plan van aanpak vanwege de externe visitatie	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de landelijke robuustheidscriteria. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.

	Projecten uit het plan van aanpak vanwege de externe visitatie worden volgens planning uitgevoerd.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgangs- en 1 maal per jaar jaarrapportages volgens planning in jaarprogramma.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats. 2 maal per jaar met wethouders. 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg.
Klanttevredenheid	Het gemiddelde van het klanttevredenheidsonderzoek is minimaal een 7.
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.388 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%.
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%.
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de gemeenten en provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de inwoners en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	**Prestatie indicator**
Tijdige vergunningverlening	Reguliere procedure: 99% van de reguliere vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. Uitgebreide procedure: 95% van de uitgebreide vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. Bodembeschikkingen: Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Juridische kwaliteit	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ voert in opdracht van gemeenten en provincie toezichts- en handhavingstaken uit. Hierbij hanteert OZHZ de landelijke handhavingsstrategie die alle gemeenten en de provincie als onderdeel van hun uitvoeringsbeleid hebben vastgesteld. Kritische prestatie-indicatoren in deze zijn de toezichtdichtheid (TD) en naleving (NA). Deze zijn als volgt omschreven:

- TD is het percentage uitgevoerde planmatige controles in een verslagperiode ten opzichte van het aantal geplande controles in het jaarprogramma.

- NA is het aantal uitgevoerde initiële controles zonder overtredingen ten opzichte van het aantal uitgevoerde initiële controles aan het einde van een verslagperiode.

Speerpunt	**Prestatie indicator**
Toezichtdichtheid en naleving provincie	Provincie Grijs: TD grijs = 100% NA grijs >= pm Provincie Groen: TD groen = 100% NA groen >= pm
Toezichtdichtheid en naleving gemeenten	Gemeenten: TD = 100% NA Risico Midden >= 30% NA overig >= 70%
Juridische kwaliteit	80% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

4. Beoordeling en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de gemeenten en provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem voert OZHZ periodiek een klanttevredenheidsonderzoek uit, omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. OZHZ rapporteert hierover alleen in de jaarstukken en niet in de tussentijdse rapportages.

Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.

III Financiën

1. Algemeen

De ontwerpbegroting 2025 is gebaseerd op de door het AB vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2025 (zie I, paragraaf 6). Onderstaande tabel geeft het meerjarige begrotingsbeeld.

Begroting 2024-2028 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Aangepaste begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten							
Inwonerbijdrage	2.253	2.463	2.508	2.615	2.615	2.615	2.615
Wettelijke taken	25.609	25.481	29.384	28.321	28.321	28.321	28.321
Offerte- en subsidietaken	2.684	2.444	3.463	2.481	2.481	2.251	2.251
Overige baten	263	21	111	52	25	-	-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	**30.809**	**30.408**	**35.467**	**33.469**	**33.442**	**33.187**	**33.187**
Lasten							
Personeelskosten	26.995	24.763	28.972	26.784	26.677	26.613	26.623
Kapitaallasten	429	539	484	513	502	546	543
Ondersteuning SCD	1.749	1.862	2.028	2.127	2.127	2.127	2.127
Huisvesting	706	690	805	818	818	818	818
Overige bedrijfskosten	1.632	1.410	1.874	1.888	1.888	1.888	1.888
Additionele productkosten	886	968	1.242	1.020	1.020	1.020	1.020
Onvoorzien	73	176	177	166	165	165	165
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**32.470**	**30.408**	**35.582**	**33.315**	**33.197**	**33.176**	**33.184**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**-1.662**	**0**	**-115**	**154**	**245**	**11**	**3**
Onttrekkingen aan reserves	1.150	-	271	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	117	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-629**	**0**	**155**	**154**	**245**	**11**	**3**
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	*2.253*	*2.463*	*2.508*	*2.615*	*2.615*	*2.615*	*2.615*

Bedragen * € 1.000

De begroting is meerjarig in evenwicht. Opvallend is de hoge incidentele omzet in 2024 ten opzichte van het meerjarige beeld. Daarbij gaat het met name om conjunctuurgevoelige bouwbudgetten en externe tijdelijke SPUK-subsidies. OZHZ is met diverse opdrachtgevers in gesprek over het structureel financieel borgen van nieuwe wettelijke taken.

Het positieve bedrijfsresultaat in 2024, 2025 en 2026 wordt aangewend voor het aanvullen van het weerstandsvermogen. Daarmee komt het weerstandsvermogen ultimo 2026 weer op het vereiste niveau.

2. Baten

Inwonerbijdrage (€ 2,6 mln.)
De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget, te zien als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,6 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- Kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst
- De taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg, externe communicatie en rapportages, etc.
- De regionale uitvoering van de wachtdienst.

Wettelijke taken (€ 28,3 mln.)
De wettelijke taken Milieu omvatten producten en prestaties die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht. Het regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vormt daarbij het bestuurlijke vastgestelde kader. Jaarlijks vindt nacalculatie plaats aan de hand van de geleverde prestaties.
De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de PZH en de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden[1].

De omzetraming is gebaseerd op de meerjarige doorwerking van de jaarprogramma's. Bijlage 1 bevat het overzicht van de jaarprogramma's per opdrachtgever.

In 2024 is sprake van een hoge incidentele omzet (€ 3,4 mln.). Deze heeft voornamelijk betrekking op bouwtaken, bodemtaken en de e-agenda. Onzeker is nog het effect van de overgang van de taken van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. 2024 is het eerste jaar waarin risicogericht bodemtoezicht plaatsvindt op basis van het RUN-bodem. Daarbij brengt OZHZ de financiële consequenties in kaart ten behoeve van het jaarprogramma 2025. Vooralsnog gaat de begroting uit van de huidige omvang van de bodembudgetten.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar deel I, paragraaf 5. Ontwikkelingen.

Offerte en subsidietaken (€ 2,5 mln.)
Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde kosten of een vaste opdrachtsom.
Daarnaast ontvangt OZHZ subsidiebijdragen of kan er sprake zijn van detachering van personeel. In de raming is ook rekening gehouden met BRIKS[2]-taken die worden uitgevoerd voor de provincie Zuid-Holland en de DCMR. Uitgangspunt van de structurele raming in 2024 is de realisatie van afgelopen jaren. In 2024 is sprake van een hoge incidentele omzet. Belangrijkste reden zijn SPUK subsidies voor energiebesparing en de kwaliteits verbetering VTH, bodemsaneringen (Spoed en Nazorg) en detacheringen.

Overige baten (€ 52.000)
Dit betreft renteopbrengsten.

[1] Het betreft enkel de uitvoering van toezicht bouw.

[2] Vergunningverlening en toezicht met betrekking tot bouwen, reclame, inrit, kappen en slopen.

3. Lasten

Personeelskosten (€ 26,8 mln.)
De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste formatie (€ 24,0 mln.) en de flexibele capaciteit (€ 2,8 mln.) van OZHZ. De salarislasten zijn berekend op basis van de werkelijke loonkosten. Daarbij is rekening gehouden met schaalfrictie, individuele rechten, pensionering en de cao-wijziging in 2024.

De personeelskosten in 2025 zijn aanzienlijk lager (-/- € 2,2 mln.) dan in 2024. Dit houdt verband met de incidentele omzet in 2024 (extra inhuur), de instroom en opleiding van nieuwe medewerkers en een hoger aandeel eigen personeel in 2025. De paragraaf bedrijfsvoering gaat nader in op het capaciteitsbeleid (deel IV). Een gezonde verhouding tussen het structurele en incidentele budget brengt OZHZ beter in staat om een robuuste organisatie op te bouwen rondom de kerntaken. Met de huidige omzetverhouding moet een groot deel van de capaciteit worden ingehuurd. Naast hogere uitvoeringskosten door hoge inhuurtarieven en meer overdrachtsmomenten, belemmert dit de opbouw van lokale kennis.

Kapitaallasten (€ 513.000)
In het kader van het nieuwe werk concept (hybride werken) OZHZ heeft de afgelopen jaren investeringen gepleegd in ICT-voorzieningen en het huidige kantoorpand. Ook is in 2022 een vaartuig vervangen.
In 2024 vindt vervanging plaats van de Pandion. De geraamde totale investering bedraagt circa € 2,4 mln.
Bij de overdracht van het materieel van PZH naar OZHZ in 2011, zijn afspraken gemaakt over de financiële dekking van de vervanging van de vloot. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging van de vloot een neutraal effect op de exploitatie OZHZ.

OZHZ verwacht tot slot in 2024 en 2025 forse investeringen op ICT gebied. Naast de reguliere vervanging van apparatuur (€ 185.000) gaat het om de inrichting van een nieuw DMS (€ 140.000), de ontwikkeling van dashboards (€ 155.000) en de uitbreiding van het datawarehouse (€ 60.000).

Vanwege de extra investeringen in de vloot en ICT nemen de kapitaallasten toe tot en met 2027. Daarna is sprake van een daling omdat dan de initiële investering in het inbouwpakket van het pand is afgeschreven.

Ondersteuning SGD (€ 2,1 mln.)
Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en aanbestedingen. De overeenkomst betreft de ICT (€ 1,7 mln.) en overige dienstverlening, zoals inkoop, juridisch kenniscentrum en verzekeringen (€ 458.000). De paragraaf "Bedrijfsvoering" (deel IV) bevat meer achtergrondinformatie.

Huisvesting (€ 818.000)
OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd. De kosten zijn fors gestegen vanaf 2023. Oorzaak is de hoge inflatie, gebaseerd op de Consumenten Prijs Index, en de hoge energielasten.

Overige bedrijfskosten (€ 1,9 mln.)
De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de

softwarelicenties (€ 900.000), facilitaire kosten (€ 157.000), externe expertise en accountant (€ 175.000), leaseauto's (€ 83.000), verzekeringspremies (€ 82.000), telefonie (€ 61.000) en voorlichting en communicatie (€ 61.000).

In de raming is rekening gehouden met € 150.000 aan extra kosten voor versterking van de functies van privacy en gegevensbescherming en informatiebeveiliging. Uitgangspunt is dit te doen in samenwerking met de omgevingsdiensten Zuid-Holland.

Additionele productkosten (€ 1,0 mln.)
Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de taakuitvoering van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens een op een worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet.
Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord.

Onvoorzien (€ 166.000)
De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt 0,5% van de totale lasten voor reservering. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen (deel IV).

4. Reserves

4.1 Mutaties reserves

Onderstaand de meerjarige mutaties van de reserves:

Reserves	Beginsaldo	2024	2025	Saldo
Algemene reserve	798	-629	0	169
Materieel budget PZH	155	0	0	155
Ontwikkelaanpak	26	0	0	26
Frictiekosten	271	-271	0	0
Werkconcept	34	0	0	34
Onverdeeld resultaat	-629	629	0	0
Totaal	**655**	**-271**	**0**	**384**

*Bedragen * € 1.000*

Algemene reserve
De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De afname in 2023 betreft het negatieve resultaat 2023.

Materieel budget PZH
De reserve is bedoeld voor eventuele complexe dossiers van PZH.

Ontwikkelaanpak
OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De ontwikkelaanpak (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak.

Frictiekosten
De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen.

Onverdeeld resultaat
Het financieel resultaat 2023 bedraagt -/- € 629.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.

De geraamde exploitatieresultaten 2024-2028 zijn nog niet verwerkt in het overzicht. Conform de regionale afspraken worden deze toegevoegd aan het weerstandsvermogen. In totaal gaat het om € 567.000.

IV Paragrafen

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

De paragrafen Lokale heffingen, Verbonden partijen en Grondbeleid zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. Bijlage 2 bevat informatie voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1 Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die OZHZ op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.

Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met bezuinigingen bij opdrachtgevers, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

2.2 Beleid OZHZ inzake risico's en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve, het budget onvoorzien en de (structureel) aanwezige begrotingsruimte. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de financiële verordening OZHZ.
Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van OZHZ wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt.

In paragraaf 2.3 vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel.
De totale benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

2.3 Risicoprofiel Omgevingsdienst

	Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand-capaciteit
1	Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tarifiëring	347	174
2	Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Flexibele schil	603	453
3	Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Laag	Verzuimbeleid	495	124
4	Omgevingswet	Omzetdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
	Totaal benodigd weerstandsvermogen						**1.446**	**750**

Stand jaarrekening 2023

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	*Kans > 75%*
Hoog	*Kans > 50% en < 75%*
Medium	*Kans > 25% en < 50%*
Laag	*Kans < 25%*

Impact

Groot	*financieel risico > € 400.000*
Medium	*financieel risico > € 150.000 en < € 400.000*
Klein	*financieel risico < € 150.000*

Algemeen

In de jaarrekening 2023 is een nadelig exploitatieresultaat gepresenteerd van ruim € 0,6 mln. Dit resultaat wordt ten laste gebracht van het weerstandsvermogen van OZHZ. Het AB heeft besloten om in vier jaar (2023-2026) het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau te brengen, door in elk geval de (eventuele) positieve rekeningresultaten uit die jaren, toe te voegen aan de algemene reserve (en dus niet terug te geven aan de deelnemers).

Ook voor 2024 werd een tekort voorzien vanwege een hogere stijging van CAO-lonen en inhuurtarieven dan geraamd in de begroting 2024. Het AB heeft op 29 maart 2024 een begrotingswijziging vastgesteld om de tarieven met 2% te indexeren; om die reden zijn loon- en prijsontwikkeling en de ontwikkeling van inhuurtarieven niet meegenomen in bovenstaand risicoprofiel.

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 28,9 mln. Gemoeid (stand jaarrekening 2023). Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met

inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 347.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- De gemeenten hebben een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit
Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 174.000.

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa € 2 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar en met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 603.000).

Beheersmaatregelen
Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit
Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 453.000.

3. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een laag risico is reëel gezien de ervaringscijfers over 2023 (uitkomst ziekteverzuim over 2023 is 4,6%); de financiële impact met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is groot (€ 495.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op laag (25%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting.

Benodigde weerstandscapaciteit
Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 124.000.

4. Herziening omgevingsrecht

De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is er nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.4 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2023 bedroeg € 974.000. Na verrekening met het negatieve resultaat 2023 (-/- € 629.000 resteert een weerstandsvermogen van € 345.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 750.000 benodigd. Door toevoeging van de positieve resultaten 2024 tot en met 2026 komt het weerstandsvermogen ultimo 2026 uit op het vereiste niveau.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120.
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij de SGD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware).
- Leasecontracten voor het wagenpark.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

	Omschrijving	Boekwaarde 2022	Boekwaarde 2023
a	Huisvesting	901.691	756.442
b	ICT en audiovisuele investeringen	265.708	221.690
c	Meubilair	248.768	202.836
d	Software	23.796	13.554
e	Bedrijfsmiddelen	14.623	5.759
f	Vaartuigen	864.187	1.482.602
		2.318.773	**2.682.883**

Bedragen x €

Onderstaand zijn de meerjarig geplande investeringen aangegeven:

Groep	2024	2025	2026	2027	2028
meubilair	32.091	30.000	30.000	30.000	20.000
huisvesting	15.000	15.000			
ICT	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000
vaartuigen	1.196.860				
software	107.500	182.000	25.000	25.000	25.000
bedrijfsmiddelen	30.000	40.000			
TOTAAL	**1.566.451**	**452.000**	**240.000**	**240.000**	**230.000**

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk gedane investeringen in de sfeer van huisvesting: OZHZ heeft in 2021 en 2022 fors geïnvesteerd om het kantoor geschikt te maken voor het hybride werken. Daarbij hoorden niet alleen de investeringen in het gebouw, maar ook de aanschaf van laptops voor alle medewerkers, docking stations voor alle werkplekken op kantoor, verbeterde audio-visuele apparatuur in de vergader- en projectruimtes, etc. Deze apparatuur schrijft snel af, dus dat betekent dat er jaarlijks geinvesteerd moet worden in vernieuwing van dit soort hardware, mobiele telefoons, tablets, etc.

Voor wat betreft meubilair worden jaarlijks diverse nieuwe bureaustoelen en bureaus aangeschaft voor de arbo-verantwoorde thuiswerkplek en op het kantoor van OZHZ. Daarnaast leert de ervaring dat er gemiddeld 3 tot 5 aangepaste bureaustoelen moeten worden aangeschaft voor medewerkers met bijzondere beperkingen. Ook is voorzien dat de komende drie jaar de sloten van alle locker-kastjes moeten worden vervangen.

Op het gebied van huisvesting zullen er aanpassingen moeten worden gedaan in de pantries, nu de wegwerp-bekers zijn vervangen door aardewerken bekers en er meer afwas-capaciteit nodig is. Ook zullen in nauw overleg met de duurzaamheidsadviseurs van OZHZ nog andere energiebesparende maatregelen worden genomen.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet“ overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.
Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig De Pandion voor zijn rekening neemt. Inmiddels is de bouw van de vervangende Pandion in volle gang, en is de verwachting dat deze in het voorjaar van 2024 te water zal worden gelaten. De totale investering in de Pandion bedraagt € 2,4 mln; het laatste deel van deze investering zal worden gedaan in 2024 na oplevering.

De meeste softewarekosten zijn licentiekosten, die gedekt worden binnen de exploitatie van OZHZ (zie in het overzicht van baten en lasten). Een enkele keer is echter sprake van ontwikkelkosten die gemaakt moeten worden om een specifiek softewareproduct “werkend” te krijgen. Zo wordt voorzien dat in 2024 geïnvesteerd moet worden in het bouwen van diverse dashboards op de cijfers in Afas Profit: hierdoor krijgt OZHZ gemakkelijk en acurater (“real time”) inzicht in de financiële stand van zaken, en kunnen gemakkelijker rapportages gemaakt worden voor interne sturing en voor externe verantwoording aan deelnemers en subsidieverstrekkers.
In 2024 zal een nieuw DMS worden aangekocht als opvolger van Decos Join: de licentiekosten daarvan vallen in de reguliere exploitatie, maar voordat dit pakket concreet in gebruik kan worden genomen, zullen er veel man-uren (door de leverancier) moeten worden gemaakt om het pakket zodanig in te richten dat het gemakkelijk bruikbaar is door álle medewerkers van OZHZ, de juiste koppelingen zijn gemaakt met andere gebruikte applicaties, etc. Deze ontwikkelkosten worden beschouwd als investering en worden gemaakt in 2024 en 2025.

Onder Overige bedrijfsmiddelen zijn investeringen opgenomen in nieuw meetmiddelen waardoor OZHZ medewerkers zelf tot op zeker hoogte watermonsters kunnen nemen , en de vervangen van meetmiddelen, portofoons en andere apparatuur die in het verleden is aangeschaft en conform verwachting aan het einde van hun levensduur zijn.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De bijdrage van PZH aan de vaartuigen is geen investeringsbijdrage maar een bijdrage in de kapitaallasten en wordt derhalve niet op de investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening:

- 20 jaar voor motorvaartuigen.
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen.
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair.
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief.
- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens.
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur.
- 3 jaar voor software[3].
- 5 jaar voor overige materiële vaste activa[4].

[3] Software is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

[4] De overige materiële vaste activa is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 30 november 2016) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasury functie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.
Per 16 december 2013 is het Schatkistbankieren ingegaan. Decentrale overheden zijn verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:
- Leningen en garanties uit hoofde van de "publieke taak" worden uitsluitend verstrekt aan door het Algemeen Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Uit hoofde van de treasury functie kunnen middelen worden uitgezet indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:
- Geen overschrijding van de renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rent typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves.
Voor 2025 bedraagt deze limiet 8,5% van € 33,3 miljoen = € 2,8 miljoen.

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar.

Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rente-typische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2025. De renterisico norm bedraagt voor 2025: € 6,7 miljoen.

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten.
In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar 2025 heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.
Tot slot kan, op grond van onderstaande financiële indicatoren, worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	17,0%	6,0%	7,8%	6,2%	5,3%	4,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	17,0%	6,0%	7,8%	6,2%	5,3%	4,2%
Solvabiliteitsratio	8,0%	28,8%	8,4%	11,1%	11,2%	11,2%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,2%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Een lage netto schuldquote houdt in dat OZHZ een flexibele begroting heeft. Concreet zitten middelen maar voor een beperkt deel vast in onderdelen als kapitaallasten en is bijsturing van de begroting dus voor een deel mogelijk.
De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva. Bij een tekort aan eigen vermogen staan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling garant voor het aanvullen van het eigen vermogen.

De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

4.8 Schatkistbankieren

Conform het Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk. OZHZ mag gemiddeld € 1 mln. aan middelen aanhouden buiten de schatkist (het zogenaamde drempelbedrag). Om te voorkomen dat OZHZ het drempelbedrag overschrijdt zijn de afspraken met de BNG inzake de afroming en overboeking aangescherpt. BNG roomt het banksaldo dagelijks automatisch af vanaf 200.000 euro en boekt het overschot over naar de schatkistrekening bij het Rijk.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering 2022 - 2026 van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting.

5.1 Personeel & Organisatie

HR-agenda 2024-2025

De HR-agenda zal zich in 2024-2025 wederom vooral richten op het realiseren van voldoende capaciteit door actieve werving en het behouden van medewerkers. Net als in voorgaande jaren verwacht OZHZ in 2024 in te moeten zetten op het op orde brengen en behouden van de capaciteit. De toename van het werkaanbod in aantal, omvang en complexiteit gaat gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. Dit is niet alleen het geval bij complexe technische functies zoals adviseur lucht en adviseur externe veiligheid, maar ook bij adviseurs op gebied van bedrijfsvoering. De huidige arbeidsmarkt leidt ook tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale inhuur buffer bij vacatures komt daarbij onder druk te staan.

OZHZ speelt hierop in door middel van diverse wervingscampagnes, optimalisatie van de samenwerking met SGD en het inzetten van recruitmentbureaus. Daarnaast zet OZHZ in op samenwerking met de andere omgevingsdiensten binnen de provincie en door deel te nemen aan de landelijke *employerbranding* campagne (vergroten van de naamsbekendheid van omgevingsdiensten). Voor het behoud van medewerkers maakt OZHZ gebruik van diverse methodes, onder andere via begeleiding door een mentor bij jonge startende medewerkers die daar behoefte aan hebben, een opleidingsprogramma voor jonge startende medewerkers en een aanschouwelijk onboardingsprogramma waarin nieuwe medewerkers de organisatie en collega's leren kennen. Daarnaast biedt OZHZ voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden binnen de organisatie. Ook wordt er komende jaren gekeken nar het functiewaarderings- en beloningssysteem, deze is aan herziening toe. Dit is geen uitputtende opsomming, uit exitgesprekken met vertrekkende medewerkers haalt OZHZ nieuwe signalen op die vertrekpunt zijn voor nieuwe (doelgroep) acties om medewerkers te behouden.

De medewerkers moeten ook zijn toegerust om hun taken met de vereiste kwaliteit te kunnen uitvoeren. Opleiding en training zijn belangrijk om te kunnen blijven voldoen aan de verplichte VTH-kwaliteitseisen die gemeenten en provincie in hun verordeningen hebben opgenomen. Naast het capaciteitsvraagstuk richt de HR-agenda zich dus ook op gemotiveerde en vitale medewerkers. Dit ziet op de aanpak van het ziekteverzuim, de doorgroeimogelijkheden en vitaliteitsbeleid.

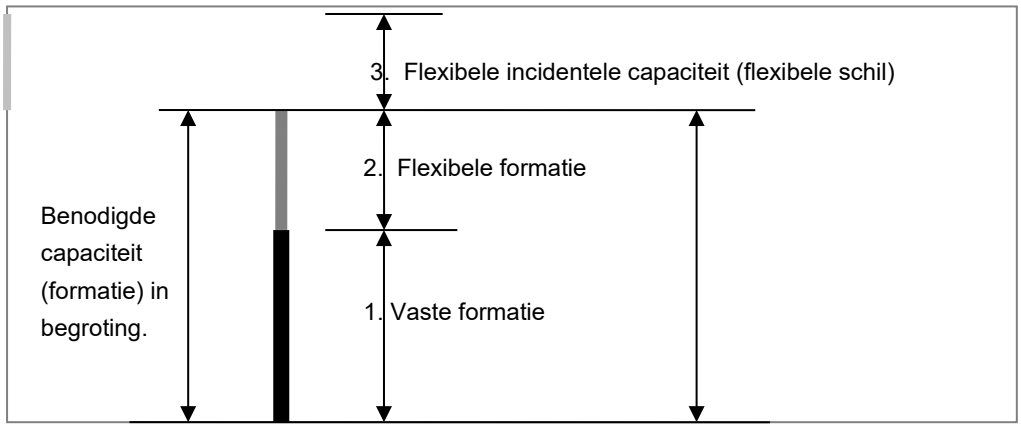
Aanpak van het ziekteverzuim
Vanwege een relatief hoog ziekteverzuimpercentage in 2022 (6,6%) is met de arbodienst Bezig de strategie uitgezet om de medewerkers zo snel mogelijk weer op de been te krijgen. Intensivering van het case-management en een breder aanbod aan ondersteuning voor de medewerkers (ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke of privésfeer) werpt zijn vruchten af. In 2023 is het ziekteverzuimpercentage gedaald naar 4,6%. Hiermee valt het percentage onder de norm van 5%. In 2024 is het de uitdaging om het middellang verzuim (6 weken tot 1 jaar) te voorkomen en terug te brengen.

In 2023 is een onderzoek naar Psychsociale Arbeidsbelasting uitgevoerd. Hieruit bleek dat vooral werkdruk een belangrijk issue is voor de medewerkers van OZHZ. Daar staat tegenover dat de sfeer en ervaren steun binnen de organisatie zeer groot is. Directie en management zullen samen met de medewerkers maatregelen nemen om de werkdruk te verlichten. Naar aanleiding van de resultaten uit het PSA onderzoek is er een plan van aanpak

opgesteld dat in 2024 en 2025 in uitvoering wordt gebracht en samen opgaat met de acties die reeds in 2023 zijn opgestart.

Capaciteitsbeleid
De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten en provincie om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Ook subsidieontvangsten hebben een variabel karakter.

Tegen deze achtergrond streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren.
Onderstaande figuur geeft het capaciteitsbeleid samengevat weer:

Doelstelling is een totale flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van gemiddeld 10%.

De inhuur van extern personeel vindt plaats volgens het principe van een dynamisch aankoop systeem. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd.

De relatief forse investering in het inwerken van nieuwe medewerkers, de hogere omzet, en de incidentele projecten spelen naar verwachting in 2025 een rol als het gaat om de verhouding vaste/flexibele formatie. Tegelijk betekent dat ook een risico omdat inhuurtarieven fors blijven stijgen én omdat het steeds lastiger wordt om goede inhuurkwaliteit te vinden. Daarom acht OZHZ het noodzakelijk om opnieuw naar de onderliggende parameters te kijken die van belang zijn voor de formatieberekening in de begroting (norm ziekteverzuim, improductieve uren i.v.m. inwerken, extra verlof t.g.v. de CAO, etc.).

5.2 Data en ICT

Informatiegestuurd werken
OZHZ heeft de ambitie om in 2025 professioneel met data te werken en professionele dataproducten te hebben. Stapsgewijs gaat de organisatie van spreadsheets naar volwaardige dataproducten, goede datakwaliteit (samen met andere organisaties), data-analyses en overzichten (dashboards). Hier blijft OZHZ ook in 2024 aan werken.

Ter ondersteuning van deze ambitie werkt OZHZ met ingang van 2023 met een aparte programmalijn binnen de Ontwikkelaanpak, het Programma Beter benutten van data. Per 1 januari 2024 is een nieuwe Unit Data en ICT in het leven geroepen, waarin de geschetste stappen van extra focus en expertise voorzien worden. De capaciteit voor de data-ambitie is met 3 fte uitgebreid.

Belangrijke aandachtsgebieden voor de nieuwe unit zijn:

- Heldere en stevige regie op Data en ICT.
- Duidelijkheid waar data het verschil moet maken voor OZHZ.
- Meer inzicht en overzicht in data en ICT (denk aan datakwaliteit en ICT architectuur).

Aanbestedingstrajecten
De aanbesteding voor de vervanging van het DMS van OZHZ is in 2023 gepubliceerd. Daartoe heeft een marktverkenning plaatsgevonden gevolgd door een niet-openbare procedure. Daarnaast is een voorbereidende verkenning in gang gezet gericht op de migratie van de documenten in Join en de mogelijkheid om afscheid te gaan nemen van legacy applicaties. Gunning en verdere invulling van de migratie vindt plaats vanaf 2024.

De nieuwe Unit Data en ICT werkt nauw samen met inkoop om tijdig aanbestedingstrajecten uit te voeren en idealiter te combineren met noodzakelijke functionele verbeteringen voor OZHZ. Op dit moment zijn in dat kader in ieder geval OpenWave en Afas Profit de eerste applicaties waar aandacht aan geschonken wordt.

Dienstverlening SGD
De DVO eindigt van rechtswege op 31 december 2025. OZHZ heeft de SGD bericht de looptijd van de DVO te willen verlengen tot en met 31 december 2027. Parallel hieraan vindt de verdere uitwerking plaats naar aanleiding van de evaluatie van de bedrijfsvoering van SGD die eind 2023 is uitgevoerd en waarover in 2024 bestuurlijke besluitvorming plaatsvindt.

Vanuit het perspectief van OZHZ is met name van belang de strategische oriëntatie op de samenwerkingsverhouding tussen SGD, gemeenten en de regionale samenwerkingsverbanden, als onderdeel van de benoemde strategische vraagstukken. Deze bepaalt sterk of de positie van OZHZ binnen de samenwerking in de Drechtsteden / Zuid-Holland Zuid wezenlijk anders gaat zijn en of OZHZ zich op enig moment zal moeten heroriënteren op de huidige dienstverleningsrelatie (geheel of ten dele) met SGD. Gelijktijdig met de verdere uitwerking van het dienstverlenings- en financieringsmodel van SGD, waarover in de zomer van 2024 meer bekend is, bezint OZHZ zich op de organisatie van de processen en diensten die nu bij SGD zijn belegd, mede in het licht van de initiatieven om de samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland verder te versterken. Dit laatste is onderdeel van de bestuursopdracht van de gezamenlijke besturen van de omgevingsdiensten. Daarbij is uiteraard ook relevant hoe de Ontwikkelagenda van de SGD eruit komt te zien en in welke mate deze Ontwikkelagenda past bij de ambitie en strategische doelstellingen die OZHZ voor zich ziet voor de komende jaren.

ICT Beweegt
In 2023 zijn de voorbereidingen voor de migratie van de (digitale) werkplek die wordt afgenomen bij SGD gestart. Als ook migratie van het rekencentrum van het SGD waarin enkele belangrijke applicaties van OZHZ gehost worden. De migratie zelf zal in 2024 plaatsvinden.

Mede naar aanleiding van ICT Beweegt zal de ICT-dienstverlening van SGD aan OZHZ gaan wijzigen. Ook dat zal in 2024 verder zijn uitwerking krijgen.

Informatiebeveiliging en privacy
Het beleid over privacy en informatiebeveiliging is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten die het DB in 2020 en 2021 vaststelde. Het privacybeleid heeft zowel betrekking op de AVG als op de Wet politiegegevens. De rapportage en aanbevelingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en eigen bevindingen van OZHZ zorgen voor continue borging en verbetering van de naleving van de AVG. Veranderingen in de regionale samenwerking en de juridische kwalificatie van omgevingsdiensten als 'verwerker' maken dat het privacybeleid in 2024 wordt herzien. Bij de partijen in de Drechtsteden, en dus ook bij OZHZ, is het kunnen voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging (BIO) een belangrijk aandachtspunt waaraan gewerkt wordt. De CISO rapporteert daarover elk kwartaal aan het hoogste management van de gemeenten en OZHZ. Op grond van een Europese richtlijn wordt het voldoen aan de BIO straks ook verplicht. OZHZ bereidt zich hierop voor in 2024.

Opschoning van het archief
Het toezicht op de informatiehuishouding van OZHZ is ingevolge de archiefverordening van OZHZ belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Deze brengt jaarlijks verslag uit aan het DB over de kwaliteit van de archieffunctie. De archivaris concludeerde in 2023 dat het informatie- en archiefbeheer van OZHZ grotendeels goed op orde is. Deze conclusie is onder meer gebaseerd op het feit dat OZHZ in de afgelopen jaren de door de Archiefwet- en regelgeving vereiste ordeningsstructuur en het metadataschema vastgesteld heeft. Ook beschikt OZHZ over JOIN Zaak & Document voor de duurzame archivering van digitale archiefbescheiden. Verder oordeelde de archivaris dat er een goed calamiteitenplan aanwezig is om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van een eventuele calamiteit te kunnen minimaliseren.

De archivaris sprak wel zorg uit over het stilvallen van de kwaliteitscontroles en de opgave ten aanzien van de selectie en vernietiging van dossiers, zowel papier als digitaal. In de afgelopen jaren is een forse inhaalslag gemaakt ten aanzien van het archief in eigen huis; in 2024 zal een projectplan opgesteld worden om het papieren archief dat op externe locatie (Oasis te Almere) staat te bewerken. Daarnaast worden de kwaliteitscontroles opnieuw opgestart en wordt selectie en vernietiging van de digitale dossiers opgezet, in samenwerking met het project Implementatie DMS, dat volgt op de aanbesteding die in 2023 heeft plaatsgevonden.

Openbaarheid conform de Wet open overheid (Woo)
In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt sinds de jaarstukken 2022.

OZHZ handelt de meeste ingekomen verzoeken op basis van de Woo af op basis van het verleende mandaat van de gemeenten en provincie Zuid-Holland. In de jaarstukken wordt daarvan verslag gedaan. Daarnaast kan op basis van de Woo een verzoek worden ingediend bij de bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling. Dat komt echter zelden voor.

De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol per 1 mei 2022. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige

wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Bij OZHZ is de manager van de unit Bedrijfsondersteuning aangewezen als Woo-contactpersoon. Medewerkers van OZHZ zijn getraind in de toepassing van de Woo en hanteren actuele werkprocessen en -instructies.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo bevat een verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal echter niet voor alle categorieën tegelijk gaan gelden. Een en ander wordt gefaseerd ingevoerd. De precieze fasering (na de eerste fase) is op dit moment nog steeds niet volledig bekend. Veel documenten uit die eerste fase worden overigens ook nu al actief bekendgemaakt, zoals gegevens over de organisatie, stukken van het algemeen bestuur, enzovoort. In de gemeenschappelijke regeling van OZHZ, zoals die naar verwachting halverwege 2024 gaat gelden, zijn, naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen, de openbaarmakingsbepalingen aangevuld voor wat betreft de stukken van het DB en AB. In de context waarin OZHZ werkt is het overigens veelal aan de gemeenten en provincie om aan te geven hoe zij willen omgaan met de actieve openbaarmaking van verzoeken en openbaargemaakte informatie met betrekking tot de VTH- en andere opgedragen taken. Met Dordrecht zijn daarover bijvoorbeeld in 2022 al afspraken gemaakt over de publicatie op hun website. Daarnaast vindt actieve openbaarmaking van onder andere sanctiebesluiten al enkele jaren plaats op basis van een door alle colleges vastgesteld openbaarmakingsbeleid. In het kader van het landelijke traject IBP Versterking VTH-stelsel wordt in 2024 de actieve openbaarmaking van sanctiebesluiten verder ontwikkeld en uitgerold. Op basis daarvan zal OZHZ een voorstel doen over aanpassing van het in Zuid-Holland Zuid door de gemeenten vastgestelde beleid.

Actieve openbaarmaking van beschikkingen wordt op enig moment ook verplicht volgens de Woo, maar dat zal naar verwachting nog enkele jaren duren. OZHZ nam dat aspect al mee in het programma van eisen voor de aanbesteding van een nieuw DMS, waaronder de mogelijkheid om te kunnen aansluiten op een nog te ontwikkelen landelijk platform. Een van de aspecten die dan speelt is de verplichting om documenten te anonimiseren. OZHZ test daartoe een anonimiseringstool. Deze is overigens met name noodzakelijk vanwege de vele verzoeken om informatie die OZHZ elk jaar ontvangt, met name over bodemrapporten. Een geautomatiseerde tool, mits van goede kwaliteit en goed ingeregeld, maakt het handmatig anonimiseren zoveel mogelijk overbodig, wat fouten en risico's voorkomt.

5.3 Communicatie

In 2024 zet OZHZ communicatie weer in als strategisch middel. Voor expertise en advies, maar ook voor een aantal projecten binnen toezicht. Een paar voorbeelden:

- Het voorkomen van overtredingen door ondernemers vooraf goed te informeren.
- Het in beweging krijgen van ondernemers om stookinstallaties (op tijd) te laten keuren.
- Het bewustmaken van risico’s van ZZS en het belang van minimalisatie.
- Het in beweging krijgen van ondernemers om méér energie te besparen dan verplicht.

OZHZ continueert het werken met gedragsinzichten. Er is veel wetenschappelijk onderzoek beschikbaar over hoe je bepaalde doelgroepen in beweging krijgt. Zulke inzichten passen we vaker toe in ons werk. Dit kan vaak al direct en heel concreet, bijvoorbeeld in brieven over periodiek onderzoek naar de constructieve veiligheid van publieksgebouwen aan eigenaren. Dat wordt namelijk wettelijk verplicht. Bij meer complexe vraagstukken is vaak aanvullend gedragsonderzoek nodig. Daarover zijn we in contact met het gedragslab van DCMR. Daarnaast geven we dit vorm in samenwerking met andere omgevingsdiensten, gemeenten en provincie.

OZHZ optimaliseert de corporate communicatiemiddelen (website, LinkedIn en Instagram). Ook zetten we sterk in op arbeidsmarktcommunicatie. Dat doen we samen met de omgevingsdiensten in Zuid-Holland in de vorm van de Betere Wereldbaan. In 2024 vergroten we de transparantie op het gebied van vergunningen, zetten we nog meer in op communicatie met de omgeving en zorgen we opnieuw voor een betere schrijfvaardigheid van onze medewerkers. Voor projecten ontwikkelt OZHZ op maat gemaakte communicatiestrategieën met passende middelen. Het aantal persvragen neemt toe, de zwaarte ervan ook. Dat heeft hoge prioriteit.

Interne communicatie
We blijven inzetten op interne communicatie. Het hybride werken is inmiddels goed geland binnen de organisatie. Ook met communicatie zorgen we voor het behouden van deze prettige werkomgeving. Dit kan op verschillende manieren: van interne bijeenkomsten tot aan het promoten van intranetgebruik. Van duidelijkheid over de werkafspraken tot aan het stimuleren van verbindende initiatieven.

We zijn extra alert op de behoefte van medewerkers, zeker nu het door de grote krapte op de arbeidsmarkt extra belangrijk is om medewerkers te binden en te boeien. Het is belangrijk dat mensen zich verbonden (blijven) voelen met de organisatie. Interne communicatie draagt bij aan het versterken van de verbinding tussen medewerkers en de organisatie. Interne communicatie en externe communicatie is altijd verbonden met elkaar.

5.4 Huisvesting

In 2024 is de overstap gemaakt naar herbruikbare bekers en het volledig stoppen met wegwerpbekers. Er is een kleine investering gedaan in twee extra vaatwassers en bekers. Hiermee dragen we bij aan het verminderen van de afvalberg en plastic in het milieu.

OZHZ heeft een rol in het toezicht op energiebesparende maatregelen van bedrijven. Om een beter beeld te krijgen wat je als huurder kan doen in een verzamelpand, werkt team Duurzaamheid en unit Bedrijfsondersteuning aan advies om energiebesparende maatregelen te nemen in ons eigen kantoor. In een eerste schouw is duidelijk geworden dat er kansen liggen voor het verlagen van ons eigen energieverbruik.

De huur en servicekosten zijn door de uitzonderlijke inflatie de afgelopen twee jaar navenant gestegen. De verwachting is dat de prijsstijging blijvend zijn.

Het hybride werkconcept is omarmd door onze medewerkers. De aanpassingen aan ons kantoor worden continue bijgesteld aan de behoefte waar dat kan. Zo is extra ruimte gemaakt voor aanlandplekken waar je kortdurend met je laptop rustig kan zitten om te werken.

5.5 Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording
Decentrale overheidsorganen zouden met ingang van boekjaar 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moeten afgeven bij de jaarrekening. Op dit moment is nog steeds sprake van een niet afgerond wetgevingstraject betreffende de rechtmatigheidsverantwoording. Zowel het BBV als het BADO zijn hierop nog niet aangepast. De Algemene Rekenkamer heeft een discussie met het ministerie van BZK die eerst beslecht zal moeten worden en mogelijk ook tot aanpassingen van deze beide Besluiten zal moeten leiden. Momenteel is het nog niet duidelijk of de wetgeving met terugwerkend kracht ingaat per 1-1-2023 of dat de rechtmatigheidsverantwoording pas op 1-1-2024 in gaat.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van processen, controleert de rechtmatigheid en rapporteert hierover. De accountant toetst de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid en neemt dit mee in de accountantsverklaring. OZHZ heeft zich ingezet om over 2023 zelf verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid en is dan ook in afwachting van de afronding van het wetgevingstraject.

OZHZ ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerende rol van het algemeen bestuur te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering.
In de herstructurering van de organisatie is nadrukkelijk voorgesorteerd op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een helder onderscheid gemaakt in de control en financiële functie. Ook de combi functie van concerncontroller en unitmanager hield op te bestaan. De concerncontroller en het control team zijn meer onafhankelijk gepositioneerd onder de directie.

Er is een intern controleplan opgesteld, dat in 2023 is uitgevoerd. Uitgangspunt daarbij is de minimale variant waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording, zoals in 2021 door het AB is vastgesteld. Ondanks dat OZHZ heeft gekozen voor de minimale variant komt er veel af op de organisatie. In 2024 wil OZHZ in het gesprek met de accountant over hoe de interne controle voldoende kwaliteit heeft om de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen maar wat ook past bij de omvang van de organisatie.

Kwaliteitszorg
Externe ontwikkelingen en ambities van de organisatie vragen om heroriëntatie op het huidige kwaliteitsmanagementsysteem van OZHZ. OZHZ wil deze meer gaan richten op de organisatiedoelen, breder inbedden in de organisatie en laten aansluiten bij landelijke ontwikkelingen die spelen. Deze heroriëntatie is niet goed uitvoerbaar naast de verplichtingen die kleven aan het huidige kwaliteitsmanagementsysteem en de opgaven waarvoor OZHZ op dit moment staat. Plan was om in 2023 een project te starten om het kwaliteitsmanagementsysteem aan te passen. Startpunt daarbij is een evaluatie van het huidige kwaliteitssysteem. Consequentie daarvan is wel dat het kwaliteitscertificaat komt te vervallen. Als een geschikt nieuw kwaliteitsmodel is gekozen en ingevoerd, dan kan OZHZ desgewenst in fases toewerken naar hernieuwde certificering.

Als toelichting op het bovenstaande geldt het volgende.

OZHZ heeft te maken met aanzienlijke uitdagingen. Voorbeelden zijn de implementatie van nieuwe taken, de landelijke kwaliteitsverbetering van het VTH-stelsel, de hoge inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt. Een goed functionerend kwaliteitsmanagementsysteem kan een belangrijke bijdrage leveren. In de huidige opzet is dat niet het geval.

Alhoewel OZHZ het kwaliteitsmanagementsysteem ziet als een zeer waardevol instrument is er tegelijkertijd het gevoel dat het meer kan worden gericht op de belangrijkste organisatieprioriteiten. Ook komt de inspanning nu vooral van het kwaliteitsteam en minder vanuit de brede organisatie. Wens van de directie is om het KMS te veranderen tot een systeem dat meer leeft op de werkvloer en dat gericht is op het behalen van de belangrijkste organisatiedoelen.

In het kader van de landelijke verbetering van het VTH-stelsel (het Interbestuurlijk Programma, IBP) is inmiddels een systeem van onafhankelijke visitaties van omgevingsdiensten ontwikkeld, aanhakend bij de landelijke VTH-kwaliteitseisen en inzichten uit recente onderzoeksrapporten zoals het advies van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer. OZHZ is eind oktober / begin november 2023 gevisiteerd. Vervolgens is een plan van aanpak opgesteld waarvan de voortgang ook als kpi in deze begroting is opgenomen. Bezien moet worden of en welke rol een intern kwaliteitsmanagementsysteem kan hebben in deze context.

OZHZ heeft meerdere instrumenten voor de interne planning en control, zoals de jaarplannen en voortgangsrapportages per opdrachtgever, dashboards en in- en externe audits. Deze instrumenten zeggen iets over het presteren van de organisatie, maar zijn als zodanig geen onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem. Integratie van deze instrumenten in het kwaliteitsmanagementsysteem is wenselijk, met tevens de wens om een goed evenwicht aan te brengen tussen zelf doen (leren) en uitbesteden (efficiency).

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2024 en 2025

Inwonerbijdrage

	2024	2025
Omschrijving	**Structureel**	**Structureel**
Gemeente Alblasserdam	78.731	82.085
Gemeente Dordrecht	465.479	485.308
Gemeente Gorinchem	143.902	150.032
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	70.815	73.831
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	121.479	126.655
Gemeente Hoeksche Waard	339.951	354.433
Gemeente Molenlanden	172.054	179.384
Gemeente Papendrecht	126.673	132.070
Gemeente Sliedrecht	98.176	102.359
Gemeente Zwijndrecht	175.119	182.579
Provincie Zuid-Holland	715.551	746.033
	2.507.930	**2.614.768**

Jaarprogramma (* € 1.000)

	2024		2025	
Omschrijving	**Structureel**	**Incidenteel**	**Structureel**	**Incident**
Gemeente Alblasserdam	1.864.290	25.132	1.943.709	0
Gemeente Dordrecht	9.348.899	778.531	9.747.162	0
Gemeente Gorinchem	690.202	34.439	719.605	0
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	526.900	17.468	549.346	0
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	608.757	37.063	634.690	0
Gemeente Hoeksche Waard	1.975.492	68.743	2.059.648	0
Gemeente Molenlanden	1.981.514	100.797	2.065.927	0
Gemeente Papendrecht	642.036	248.166	669.387	0
Gemeente Sliedrecht	640.224	19.133	667.497	0
Gemeente Zwijndrecht	1.081.213	1.426	1.127.273	0
Provincie Zuid-Holland	7.804.217	889.439	8.136.676	0
	27.163.74	**2.220.338**	**28.320.921**	**0**

De overheveling van de bodemtaken van PZH naar de gemeenten is verwerkt in de jaarprogramma budgetten 2024. Het gaat om de volgende bedragen.

Jaarprogramma's (* € 1.000)	2024		
Overheveling Bodemtaken	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Gemeente Alblasserdam	€ 38	€ 23	€ 61
Gemeente Dordrecht	€ -	€ -	€ -
Gemeente Gorinchem	€ 39	€ 24	€ 63
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 41	€ 24	€ 65
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 31	€ 19	€ 50
Gemeente Hoeksche Waard	€ 113	€ 68	€ 180
Gemeente Molenlanden	€ 157	€ 94	€ 251
Gemeente Papendrecht	€ 21	€ 13	€ 33
Gemeente Sliedrecht	€ 31	€ 19	€ 50
Gemeente Zwijndrecht	€ 29	€ 17	€ 46
Provincie Zuid-Holland	€ -500	€ -300	€ -800
	€ -	€ -	€ -

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht.
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ondersteunt de 10 gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht en andere opgedragen taken.
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2023;	De omzet betreft de realisatie 2023. Alblasserdam € 1.680.599,41 Dordrecht € 10.605.727,60 Gorinchem € 805.515,03 Hardinxveld-Giessendam € 478.755,95 Hendrik-Ido-Ambacht € 635.254,05 Hoeksche Waard € 1.952.958,35 Molenlanden € 1.947.539,05 Papendrecht € 851.206,62 Sliedrecht € 735.780,81 Zwijndrecht € 1.056.623,19 Provincie € 8.727.398,65 **TOTAAL** **€ 29.477.358,71**
d) de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	*Eigen vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31-12-2022 € 2.316.568* *31-12-2023 € 654.962* *Vreemd vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31/12/2022 € 5.973.099* *31/12/2023 € 7.507.119*
e) de omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2023 bedraagt € -628.544.

Bijlage 3 Balans meerjarig

Balans per 31 december (bedragen in €)																		
ACTIVA	2023		2024	2024		2025	2025		2026	2026		2027	2027		2028	2028		
VASTE ACTIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Immateriële vaste activa		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -			-
Kosten verbonden aan het sluiten van geldlening en			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
het saldo van agio en disagio	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
een bepaald actief	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Materiële vaste activa		2.682.883	€ -		3.765.560	€ -		3.704.929	€ -		3.417.580	€ -		3.086.958	€ -			2.748.691
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Investeringen:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
met een economisch nut	2.682.883		€ 1.082.677	3.765.560		€ -60.631	3.704.929		€ -287.349	3.417.580		€ -330.622	3.086.958		€ -338.267	2.748.691		
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
de kosten een heffing kan worden geheven	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
In erfpacht gegeven gronden	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Financiële vaste activa		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -			-
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Kapitaalverstrekking aan:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
deelnemingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
gemeenschappelijke regelingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige verbonden partijen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Leningen aan:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
woningbouwcorporaties	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
deelnemingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige verbonden partijen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige langlopende leningen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Uitzettingen:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
in 's Rijks schatkist met een looptijd ≥ 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
in de vorm van Nederlands schuldpapier			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
met een looptijd ≥ 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige met een looptijd ≥ 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
TOTAAL VASTE ACTIVA		2.682.883	€ -		3.765.560	€ -		3.704.929	€ -		3.417.580	€ -		3.086.958	€ -			2.748.691
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
VLOTTENDE ACTIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Voorraden		-357.436	€ -		-357.436	€ -		-357.436	€ -		-357.436	€ -		-357.436	€ -			-357.436
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Grond- en hulpstoffen			€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	-357.436		€	-357.436		€	-357.436		€	-357.436		€	-357.436			-357.436		
Gereed product en handelsgoederen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Vooruitbetalingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Uitzettingen		3.607.996	€ -		2.410.020	€ -		2.624.759	€ -		3.157.178	€ -		3.498.767	€ -			3.839.963
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Vorderingen op openbare lichamen	1.031.640			1.031.640			1.031.640			1.031.640			1.031.640			1.031.640		
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
(Art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Overige verstrekte kasgeldleningen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Rekening courant verhouding met het Rijk	2.578.356		€ -1.197.976	1.378.380		€ 214.739	1.593.119		€ 532.419	2.125.538		€ 341.588	2.467.127		€ 341.197	2.808.323		
Rekening courant verhouding overige niet-financiële			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
instellingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Overige vorderingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
looptijd korter dan één 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
looptijd korter dan één 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Liquide middelen		199.463	€ -		199.463	€ -		199.463	€ -		199.463	€ -		199.463	€ -			199.463
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Kas	397			397			397			397			397			397		
Bank, inclusief kruisposten	199.066			199.066			199.066			199.066			199.066			199.066		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Overlopende activa		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -			2.060.675
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
door voorfinanciering op uitkeringen met een			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
specifiek bestedingsdoel van:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Europese overheidslichamen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
het Rijk	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige Nederlandse overheidslichamen	1.670.592			1.670.592			1.670.592			1.670.592			1.670.592			1.670.592		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
die ten laste van volgende begrotings jaren komen	390.083			390.083			390.083			390.083			390.083			390.083		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		5.510.698	€ -		4.312.722	€ -		4.527.461	€ -		5.059.880	€ -		5.401.469	€ -			5.742.665
TOTAAL ACTIVA		8.193.581			8.078.282			8.232.390			8.477.460			8.488.427				8.491.356

Balans per 31 december																			
(bedragen in €)																			
PASSIVA	**2023**			**2024**			**2025**			**2026**			**2027**			**2028**			
VASTE PASSIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Eigen vermogen		**654.962**	€ -		**539.663**	€ -		**693.771**	€ -		**938.841**	€ -		**949.808**	€ -		**952.737**	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Algemene reserve	797.744		€ -473.174	324.570		€ 154.108	478.878		€ 245.070	723.748		€ 10.966	734.715		€ 2.930	737.644		€ -
Bestemmingsreserves	485.762		€ -270.669	215.093		€ -	215.093		€ -	215.093		€ -	215.093		€ -	215.093		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Saldo van de rekening	-628.544		€ 628.544	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Voorzieningen		**31.500**	€ -		**31.500**	€ -		**31.500**	€ -		**31.500**	€ -		**31.500**	€ -		**31.500**	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Voorzieningen	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Vaste schulden		**-**	€ -		**-**	€ -		**-**	€ -		**-**	€ -		**-**	€ -		**-**	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Deze hebben een rentetypische looptijd langer dan één jaar			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Obligatieleningen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Onderhandse leningen van:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
binnenlandse banken en			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
overige financiële instellingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
binnenlandse bedrijven	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
overige binnenlandse sectoren	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
buitenlandse instellingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Door derden belegde gelden	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Waarborgsommen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Overige leningen en vooruitontvangen bedragen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
TOTAAL VASTE PASSIVA		**686.462**	€ -		**571.163**	€ -		**725.271**	€ -		**970.341**	€ -		**981.308**	€ -		**984.237**	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
VLOTTENDE PASSIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Vlottende schulden		**1.669.190**	€ -		**1.669.190**	€ -		**1.669.190**	€ -		**1.669.190**	€ -		**1.669.190**	€ -		**1.669.190**	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Kasgeldleningen aangegaan bij:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
overige partijen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Banksaldi	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Overig	1.669.190			1.669.190			1.669.190			1.669.190			1.669.190			1.669.190		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Overlopende passiva		**5.837.929**	€ -		**5.837.929**	€ -		**5.837.929**	€ -		**5.837.929**	€ -		**5.837.929**	€ -		**5.837.929**	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen,			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.037.319			3.037.319			3.037.319			3.037.319			3.037.319			3.037.319		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
lasten van volgende begrotingsjaren van:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Europese overheidslichamen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
het Rijk	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
overige Nederlandse overheidslichamen	2.800.610			2.800.610			2.800.610			2.800.610			2.800.610			2.800.610		
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
volgende begrotingsjaren komen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**7.507.119**	€ -		**7.507.119**	€ -		**7.507.119**	€ -		**7.507.119**	€ -		**7.507.119**			**7.507.119**	
TOTAAL PASSIVA		**8.193.581**			**8.078.282**			**8.232.390**			**8.477.460**			**8.488.427**			**8.491.356**	

Bijlage 4 Begroting 2025 Structureel en incidenteel

Begroting 2025	Structureel	Incidenteel
Baten		
Inwonerbijdrage	2.615	
Wettelijke taken	28.321	
Offerte- en subsidietaken	2.251	230
Overige baten		52
Overige bijzondere posten		
Totaal baten	**33.187**	**282**
Lasten		
Personeelskosten	26.623	161
Kapitaallasten	543	-31
Ondersteuning SCD	2.127	-
Huisvesting	818	-
Overige bedrijfskosten	1.888	-
Additionele productkosten	1.020	-
Onvoorzien	165	1
Overige bijzondere posten	-	-
Totaal lasten	**33.184**	**131**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten	**3**	**151**
Onttrekkingen aan reserves	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-
Gerealiseerd resultaat	**3**	**151**
Waarvan algemeen dekkingsmia	*2.615*	-